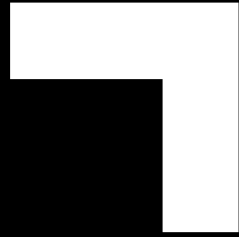

krogerus

Krogeruksen Työoikeusiltapäivä 2026

26.3.2026

Teknolohiateollisuus

Ajankohtaiset lainsäädäntömuutokset ja niiden vaikutukset työmarkkinoihin

Janne Makkula
Työmarkkinajohtaja

Agenda

1. Teknologiateollisuus Suomessa
2. Yleisiä havaintoja kuluneesta vaalikaudesta
3. Tehtyjä uudistuksia ja niiden analysointi
  - Työrauha
  - Paikallinen sopiminen
  - YT-lainsäädäntö
  - Henkilöperusteisen irtisanomisen helpottaminen
4. EU-sääntely
5. Ajatuksia tulevasta vaalikaudesta

Teknolohiateollisuus Suomessa – Suomen suurin elinkeino

Yli puolet koko viennistä

Vaikutus arvonlisään **80 mrd €**
eli **29 %** BKT:n arvonlisäyksestä

Investoinnit vuosittain **6 mrd €**

Tuo Suomeen **23 mrd €**:n verotulot vuosittain

Työllisyysvaikutus suoraan noin

331 000

Välilliset vaikutukset mukaan lukien

700 000 ihmistä

65 % elinkeinoelämän
t&k -investoinneista

Teknoliateollisuus on viiden toimialan kokonaisuus

T ELEKTRONIIKKA- JA SÄHKÖTEOLLISUUS

ABB, Ensto, Murata Electronics, Nokia, Planmecca, Polar Electro, Suunto, Danfoss Drives, Vaisala...

F TIETOTEKNIikka-ALA

Basware, CGI, Digia, Enfo, F-Secure, Fujitsu Finland, IBM, Innofactor, Knowit, Microsoft, Nixu, TietoEVRY...

L METALLIEN JALOSTUS

Boliden, Componenta, Kuusakoski, Luvata, Outokumpu, Ovako, SSAB...

F SUUNNITTELU JA KONSULTOINTI

AFRY, A-Insinöörit, Citec, Elomatic, Etteplan, FCG, Granlund, Ramboll, Rejlers, Sitowise, SWECO, WSP...

M KONE- JA METALLITUOTETEOLLISUUS

Abloy, Hiab, Fiskars, Glaston, Kone, Konecranes, Metso, Meyer Turku, Normet, Oras, Patria, Pemamek, Ponsse, Stala, Valmet, Valtra, Wärtsilä...

Teknologiaeteollisuus työmarkkinoiden näkökulmasta

- Yli 90 % jäsenyrityksistä on pk-yrityksiä
- Edustamme kolmea yritysryhmää:
  - työnantajaliittoon kuuluvat
  - yleissitovuuden piirissä olevat
  - pelkän lainsäädännön varassa toimivat
- ❖ Näkökulma: koko työmarkkinajärjestelmän toimivuus pitkällä aikavälillä.

Suomen etu

Työmarkkinat ovat osa kasvupolitiikkaa

- Työmarkkinat vaikuttavat investointeihin ja yritysten sijoittumiseen.
  - Sääntely ohjaa yritysten halukkuutta palkata ja kasvaa.
  - Kyse ei ole vain työoikeudesta, vaan talouspolitiikasta.
- ❖ Keskeinen kysymys: tukeeko sääntely kasvua ja työllisyyttä.

Yleisiä havaintoja kuluneesta vaalikaudesta

Mitä tämä vaalikausi oikeasti opetti?

Vaalikausi työmarkkinauudistusten näkökulmasta

- Keskeiset uudistukset on tehtävä vaalikauden alussa (1,5 – 2 vuotta).
- Hallitusneuvotteluissa määriteltävä reformiagenda riittävällä tarkkuudella.
- Uudistukset jaettu kokonaisuuksiin:
  - Työrauha ja paikallinen sopiminen
  - Työllistämistä helpottavat uudistukset

Havaintoja 1/2

- Uudistukset eivät toteudu sellaisina kuin suunnitellaan.
- Poliittinen kitka kasvaa nopeasti.
- Kompromissit muuttavat sisältöä
- Kaikki uudistukset eivät etene:
  - Esimerkkinä ensimmäisen sairauspäivän omavastuu.

Havainnot 2/2

- Suomessa kyetään rakenteellisiin uudistuksiin
- Edellyttää kuitenkin:
  - Huolellista valmistautumista
  - Nopeaa toimeenpanoa
  - Reunaehtojen hallintaa

ILO

- Kansainväliset normit – uusi ilmiö?
- ILO-sopimusten rooli kasvanut
  - Aktiivinen argumentti uudistuksissa
- Haaste:
  - Tulkintaosaaminen rajallista
  - Erilaiset tulkinnat mahdollisia
- Oikeudellinen velvoite vs. työmarkkinapoliittinen tulkinta

Emeritusprofessori Bruun pitää hallituksen esityksessä ehdotettua sääntelyä, erityisesti työsopimuslain 5 luvun 4 §:n muutosta, ristiriitaisena kansainvälisen työjärjestön ILO:n yleissopimuksessa turvattuun kollektiivisen neuvottelu- ja sopimuskeuden, samoin kuin eräiden EU:n direktiivien kanssa. Hän muun muassa katsoo, että esitetystä muodosta esitys on selvästi ristiriidassa ILO:n yleissopimusten 87 ja 98 turvaaman kollektiivisen neuvottelu- ja sopimusoikeuden kanssa siltä osin, että muut kuin työehtosopimuksen solmineen ammattiliiton jäsenet voisivat sopia päiväksi myös tuohon ammattiliittoon kuuluvien työntekijöiden lomautusilmoitusajan lyhentämisestä vastoin työehtosopimuksen määräystä. Se on myös vastoin Suomen kansainvälisiä velvoitteita siltä osin, että paitsi luottamusmies ja luottamusvaltuutettu, myös ”muu työntekijöiden edustaja” voisi sopia työntekijöitä sitovasti toisin työehtosopimuksen sitovasta määräyksestä.

Tehtyjä uudistuksia ja niiden analyysia

Työrauha

Työrauhasääntelyn uudistus

- Poliittisten ja myötätuntolakkojen rajoittaminen
- Suojelutyötä koskevan sääntelyn täsmentäminen
- Vaikutukset:
  - Sääntely huomioidaan käytännössä.
  - Viitteitä työrauha-asioiden vähenemisestä.
  - Yritysten toimintavarmuus

Paikallinen sopiminen

Paikallinen sopiminen – rakenteellinen muutos

- Voimaan 1/2025 – vaikutuksista vielä varhaista sanaa
- Yli 50 vuoden sopimiskielto -> kulttuuri kehittyy vielä
- Merkitys:
  - Yleissitovuusjärjestelmän periaatteellinen ja sisällöllinen muutos.
  - Siirtymä velvollisuuksista (myös) oikeuksiin.
  - Ensimmäinen merkittävä muutos yli 50 vuoteen.

Paikallinen sopiminen – tärkeä täsmennys

- On syntynyt tulkintoja, joissa uudistukseen rakennettu edustusjärjestelmä on ymmärretty väärin.
- Uudistus *ei ole johtanut* siihen, että
  - järjestäytymättömällä yrityksellä olisi yleinen velvoite hyväksyä luottamusmiesjärjestelmä.
- Lainvalmistelussa nimenomaisesti lähdettiin siitä, että tällaista velvoitetta ei synny.
- Jos luottamusmies on, neuvotellaan ensisijaisesti hänen kanssaan (ILO-tulkinta).

YT-lainsäädäntö

Yhteistoimintalain uudistus – ensimmäinen vaihe

- Soveltamisraja 20 -> 50 työntekijää.
- Neuvotteluaikojen lyhentäminen.
- Vaikutus:
  - Vähemmän hallinnollista taakkaa.
  - Nopeampi reagointi muutoksiin.

Yhteistoimintalain uudistus – toinen vaihe

- Hallintoedustus
- Missä edustus toteutetaan:
hallitus, johtoryhmä,
johtoryhmää vastaava
toimielin?
- Kriittistä yrityksille:
  - Mahdollisuus sopia
toteuttamistavasta
  - Liian jäykkä malli ei ole
kenenkään etu.

Muita uudistuksia

Muut työllistämiseen vaikuttavat uudistukset

- Takaisinottovelvollisuus
- Lomautusilmoitusaika
- Määräaikainen työsopimus ilman perustetta

- Pyrkimyksenä alentaa työllistämisen riskiä ja lisätä joustavuutta.

Henkilöperusteisen irtisanomisen helpottaminen

Tilanne työehtosopimusten näkökulmasta

- Työntekijän henkilöön liittyvät irtisanomisperusteet lainsäädännössä pakottavaa oikeutta.
  - Ei voida sopia lakia heikommin edes työehtosopimuksilla.
- Tällä hetkellä työehtosopimusten määräykset vaihtelevat sisällöltään ja tulkinnaltaan.
  - Ratkaisevaa sanamuoto ja osapuolten tarkoitus.
- Jos sovittu tulevaa lainsäädäntöä korkeammasta irtisanomiskynnyksestä tulee tätä lähtökohtaisesti soveltaa myös jatkossa.

Työehtosopimukset (TEO)

- Teknologiateollisuuden työntekijöiden työehtosopimus.
  - *“Työnantaja ei saa irtisanoa työsopimusta työntekijästä johtuvasta tai hänen henkilönsä liittyvästä syystä ilman työsopimuslain 7 luvun 1-2 §:n mukaista **asiallista ja painavaa perustetta.**”*
  - Noudatettava työehtosopimuksen määräystä -> uusi lainsäädäntö ei tule suoraan sovellettavaksi.
- Myös muut Teollisuusliiton kanssa solmitut työehtosopimukset vastaavalla tavalla.
  - Malmikaivosten työehtosopimus ja pelti- ja teollisuuseristysalan työehtosopimus.

Työehtosopimukset (Pro)

- Teknologiateollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimus
  - Muutettiin viime kierroksella niin, että uusi laki tulee sovellettavaksi.
  - *”Työnantaja ei saa irtisanoa työsopimusta toimihenkilöstä johtuvasta tai hänen henkilöönensä liittyvästä syystä ilman työsopimuslain 7 luvun 1–2 §:n mukaista perustetta.”*
- Uusi lainsäädäntö tulee sovellettavaksi myös suunnittelu- ja konsulttialan sopimuksissa. (SKOL – PRO ja SKOL – YTN)

Työehtosopimukset (YTN ja TiPal)

- Teknologiateollisuuden ylempien toimihenkilöiden työehtosopimuksessa tilanne on monimutkaisempi.
  - *“Työnantaja ei saa irtisanoa työsopimusta ylemmästä toimihenkilöstä johtuvasta tai hänen henkilöönensä liittyvästä syystä ilman työsopimuslain 7 luvun 1–2 §:n mukaista **asiallista ja painavaa** perustetta.”*
- Teknologiateollisuuden näkemys on se, että määräys tarkoitettu vain viittaukseksi voimassa olleeseen lakiin.
  - Asia jäi neuvottelukierroksella erimieliseksi.
- Sama tilanne Tietotekniikan palvelualalla.

EU

EU-sääntely

- Trendinä:
  - Lisää sääntelyä EU-tasolta.
  - Vaikutus kansalliseen liikkumatilaan.
- Esimerkkinä palkka-avoimuusdirektiivin täytäntöönpano
  - Valtava haaste koko EU:ssa.

Ajatuksia tulevasta vaalikaudesta

Katse eteenpäin

- Toimintaympäristön epävarmuus
- Julkisen talouden valtava haaste
- Työmarkkinat osana kasvupolitiikka vai vastakkainasettelun lisääntyminen?

Kiitos!

Janne Makkula
Työmarkkinajohtaja